No. 1199 Zaterdag 22 December 1906. 23ste Jaargang.

AMIGOE DI CURAÇAO

WEEKBLAD VOOR DE CURAÇAOSCHE EILANDEN

Dit Blad verschijnt elken Zaterdag.
Abonnementsprijs voor Curaçao, Bonaire en Aruba per drie maanden fl. 2,— met vooruitbetaling.
Voor het Buitenland per jaar fl. 10,—
Afzonderlijke nummers fl. 0.20,

BUREAUX VAN DIT BLAD
REDACTIE: Waterkant, Otrabanda, No. 223
ADMINISTRATIE: Plein Concordia, No. 129, Pietermaai

E Courant aki ta sali toer dia Sabra.
Su prijs di abonnement ta fl. 2,— pa tres luna pagá padilanti.
Pa lugarnan foi Curaçao, Bonaire i Aruba fl. 10,— pa anja.
Un number sol fl. 0,20.

Curaçao 21 Dec.

Kerstgedachten.

Ernstig en majestueus is de aanhef van den brief, dien de Apostel Paulus eenmaal schreef aan zijne oud-geloofsgenooten, de Hebreërs: *Menigendeels en menigerleiwijs van ouds gesproken hebbende tot de Vaderen in de Profeten, heeft God ten laatste in deze dagen tot ons gesproken in den Zoon, dien Hij gesteld heeft tot Erfgenaam van alles, door wien Hij ook de eeuwen gemaakt heeft, die zijnde het afschijnsel van zijne zelfstandigheid en dragende alles door het woord zijner kracht, na zuivering van de zonde te hebben gemaakt, gezeten is ter rechterhand van de Majesteit Gods in den allerhoogste.* (Hebr. I, 1 — 3). Stel nu naast die plechtige aangrijpende woorden des Apostels de eenvoudige woorden, die de Engel in den Kerstnacht sprak tot de Herders: *Gij zult een kind vinden in doeken gewikkeld en liggend in eene kribbe*, en als men dan daarbij denkt, dat dat Kind in de armelijke kribbe dezelfde Zoon Gods is, waarvan de H. Paulus in zoo majestueuze bewoordingen het wezen en het werk beschrijft, dan is men geneigd met den Profeet David uit te roepen: *Groot is de Heer en boven alles lofwaardig*, maar tegelijk met St. Bernardus, den zoetvloeienden leeraar: „Klein is de Heer, maar boven al„les liefdewaardig!"

Zal dat kleine Kind, daar liggend in eene kribbe, de wereld overwinnen? Zal het, geheel van menschelijke hulpmiddelen beroofd, de boeien kunnen slaken van slavernij en dood van onwetendheid en bederf, waarin geheel het menschelijk geslacht gekentend ligt? Zal de leering van dat kleine Kind, eenmaal opgegroeid tot jongeling en man, de geheele wereld als een zuurdeesem kunnen doortrekken? Wat den menschen onmogelijk is, is mogelijk geworden bij God! Dat Kind *heeft* de wereld overwonnen en hervormd, *heeft* de boeien van het menschdom geslaakt, *heeft* met zijne leer de wereld als met een bederfwerend zout doortrokken.

Wij weten dat nu na 19 eeuwen, omdat de geschiedenis het ons zonneklaar zegt en de feiten niet te loochenen vallen. Wij zien de Kerk door dat Kind gesticht als een reuzenbouw zich verheffen over geheel de wereld, het zaadje door dat Kind gestrooid, opgeschoten tot een boom die geheel de wereld met zijne forsche takken overdekt en stormen en onweders trotseert, het vonkje door dat Kind ontstoken, aangegroeid tot een geweldig vuur, dat de wereld in gloed zet en niet meer uit te dooven is, zelfs niet in stroomen van Martelaarsbloed.

Maar welk eene teleurstelling voor het Joodsche volk dier dagen! Het had zich voorgesteld een Messias, groot en machtig als David, heerlijk in zijn Koningsluister als Salomon, den Onvergelijkelijke. En nu werd het verwezen naar een armen stal, naar een Kind in doeken gewikkeld en liggend in een beestenkribbe. Dat was te veel voor zijn trots en het verwierp Hem, die gekomen was om hen te redden; het begon Hem te vervolgen; maar al was de boom nog maar een teeder plantje, zij konden hem niet uitrukken, al was het vuur nog maar een vonkje, zij konden het niet dooven, omdat het aangeblazen werd door God, den Almachtige.

Wie denkt niet aan den Psalm van David: *Waarom zijn de volkeren dwaas geworden en hebben zij onzinnigheden bedacht? De Koningen der aarde stonden bij elkander en de vorsten kwamen te samen, tegen den Heer en tegen zijn Gezalfde. „Laat ons"* [zegden zij] *„hun„ne boeien verbreken en hun juk van ons „afwerpen." Die woont in de hemelen belacht hen, en de Heer spot met hen."*

Troostende gedachte voor ons, die met Paulus gelooven, dat het Kind in de Kribbe de afstraling is van Gods heerlijkheid en het evenbeeld van zijne zelfstandigheid! Dat zelfde Kind leeft nog, wel niet zichtbaar op aarde, maar in zijne Kerk in zijne leer. Laat nu de Koningen en Machthebbers dezer aarde bijeenkomen en met vereende krachten samenspannen tegen God en zijn Gezalfde, dan zal een tijd komen, dat hunne wijsheid dwaasheid blijken zal en hunne macht slechts broosheid, een zeepbel gelijk, waarmee de kinderen zich vermaken.

Dezelfde Christus regeert nog zijne Kerk, *Christus gisteren, Christus heden, dezelfde in eeuwigheid.*

Laten wij daarom niet vreezen, maar vertrouwvol ons verheugen op dezen feestdag en opgaan naar de Kribbe van Hem, die eenmaal zegde: *Vreest niet Ik heb de wereld overwonnen."*

Onze Begrooting bij den Minister.

IIde Afdeeling.

Art. 5. Uit den aard der zaak acht ook de ondergeteekende het wenschelijk dat de duur van de preventieve hechtenis zoo kort mogelijk zij. Gegevens betreffende de toepassing van het instituut staan hem niet ten dienste.

Het is den ondergeteekende niet bekend dat betere maatregelen noodig zijn ter voorkoming van diefstal van te velde staanden oogst en klein vee, zoomede van het kappen van hout en branden van houtskool. Hij zal echter de aandacht van den Gouverneur hierop vestigen.

Aan vervanging van de nog overblijvende veldwachters door bereden marechaussees kan in verband met den financieelen toestand van de kolonie niet worden gedacht.

De ondergeteekende kan geen aanleiding vinden om het daarheen te leiden, dat voortaan alle processtukken in appèlzaken kosteloos in het Nederlandsch worden vertaald, onverschillig of de in appèl komenden al dan niet onvermogend zijn. In verband met het streven, dat zich in den laatsten tijd bij een deel van de bevolking der bovenwindsche eilanden vertoont om zich de Nederlandsche taal eigen te maken, mag de hoop worden uitgesproken dat binnen niet al te langen tijd de rechtspraak altijd in het Nederlandsch zal kunnen gevoerd worden.

IIIde Afdeeling.

Art. 10. De reden, dat het vrachtvervoer van Aruba en Bonaire met de Christiansted te wenschen heeft overgelaten, is niet gelegen in de hooge vrachtprijzen, doch daarin, dat de reedersverschepers, die hunne kotters niet van de hand durven doen, zoolang de stoomvaartdienst nog niet definitief is ingesteld, vooralsnog hun goederen zelf blijven vervoeren.

IVde Afdeeling.

Art. 13. Vermits bij het Departement van Koloniën geen andere gegevens omtrent de werkzaamheden der predikanten bij de Vereenigde Protestantsche gemeente op Curaçao voorhanden zijn dan de in het Koloniaal Verslag vermelde, zal de ondergeteekende, ter voldoening aan het verlangen der Kamer, den Gouverneur verzoeken een zoo volledig mogelijk overzicht van de ambtsverrichtingen dier predikanten in het volgend Koloniaal Verslag te willen opnemen. De twee vorige predikanten bij de genoemde gemeente, respectievelijk in 1892 en 1896 benoemd, genoten verlof, de eerstbenoemde van 1 April 1902 tot ultimo September 1904, de andere van 1 Juli 1902 tot het einde van December 1904. Beiden moesten bij het eindigen van hun verlof wegens physieke ongeschiktheid uit 's Lands dienst worden ontslagen.

De opmerking dat in het Koloniaal Verslag van 1905 de getallen, aangevende de sterkte van elk kerkgenootschap, ontbreken is juist. De leemte zal in het eerstvolgende Koloniaal Verslag worden aangevuld.

Art. 16. Na hetgeen hierboven met betrekking tot de onderwijsverordening is medegedeeld meent de ondergeteekende zich er van te mogen onthouden om in eene nadere gedachtenwisseling over die verordening te treden.

Aangenaam was het hem te vernemen, dat men zijne ingenomenheid te kennen gaf, zoowel met den steun, dien het gouvernement aan het particulier initiatief op het gebied van ambachtsonderwijs wil verleenen, als met den voorgenomen aanleg van schooltuinen ten behoeve van het aanschouwelijk landbouwonderwijs.

Vde Afdeeling.

Art. 17. Blijkens de over de verordening tot wijziging van de verordening voor de schutterij op het eiland Curaçao (Publ. blad 1902 No. 29) gewisselde stukken is boven de algeheele afschaffing van de schutterij de voorkeur gegeven aan het rustend verklaren van het korps, ten einde op een bepaald oogenblik en op een gegeven teeken over eene organisatie te kunnen beschikken, waarbij onmiddellijk het vastgestelde contingent diponibel is." Al werd nu door dien maatregel eene niet onbelangrijke besparing van kosten verkregen, toch konden enkele toelagen bij de nieuwe regeling niet worden gemist. Zoo ontvangt de adjudant van het korps, die in die qualiteit tevens adjudant van den Gouverneur is, eene toelage van f 200 voor de diensten, die hij als zoodanig geregeld bij den Gouverneur verricht, terwijl de officier-secretaris der commissie van indeeling, voor het bijhouden van de stamboeken, eene toelage van f 250 geniet. Andere personeele toelagen worden bij de rustende schutterij niet verleend.

Art. 19. Het is den ondergeteekende niet gebleken dat het aantal leprozen verminderd, zooals in het Voorloopig Verslag wordt geconstateerd en evenmin dat 't aantal krankzinnigen toeneemt. Het veel voorkomen van typhus in de laatste tijd wordt besproken op bladz. 3, 2de kolom, van het Koloniaal Verslag van dit jaar. In hetgeen daar ter plaatse wordt aangeteekend ligt het antwoord opgesloten op de in het Voorloopig Verslag nopens deze ziekte gedane vragen.

Naar aanleiding van de vraag of de maatregelen tegen de gele koorts wel voldoende zijn, kan worden medegedeeld dat reeds sedert jaren door tusschenkomst van Harer Majesteits Gezant te Washington, de publicatiën van het *Yellow Fever Institute* aldaar geregeld aan den Gouverneur worden toegezonden, zoodat men steeds in de kolonie van de nieuwste bestrijdingswijze der ziekte op de hoogte is; voorts dat blijkens het Koloniaal Verslag van 1905, bladz. 3, 2e kolom, in het jaar te voren verschillende maatregelen ter bestrijding van de ziekte genomen werden; en eindelijk dat het door den Centralen Gezondheidsraad hier te lande uitgebracht advies over eene op 7 April jl. vastgestelde verordening, houdende bijzondere voorschriften tot voorkoming en beteugeling van de ziekte, onlangs aan den Gouverneur ter kennisneming is toegezonden.

Er is den ondergeteekende niets van bekend dat men arbeiders van Bonaire, die bij den Lawaspoorweg hadden gewerkt, niet in het hospitaal te Curaçao heeft willen opnemen.

De ondergeteekende mist de gegevens voor de beantwoording van de vraag omtrent de mogelijkheid om de vorming van verloskundigen en de opleiding van geneesheeren op Curaçao of wel te Paramaribo te doen plaats hebben.

Art. 21. Naar aanleiding van de vraag, of de verdeeling van de arbeidskracht van den inspecteur van den landbouw over Suriname en Curaçao in de praktijk voldoet, kan de ondergeteekende mededeelen dat van de zijde van den Gouverneur daarover geen klachten zijn vernomen. Hij zal echter de vraag aan den Gouverneur voorleggen.

Art. 23. De bestaande verordening tot bestrijding van de lepra heeft onder anderen ten gevolge gehad, dat lepralijders zich thans niet meer in het openbaar vertoonen en dat twee vrouwelijke verpleegden in de leprozeninrichting op St. Martin, die zich niet vrijwillig in de inrichting op Curaçao of in die op St. Eustatius wilden doen verplegen, terwijl zij ook niet in staat waren om in haar el-

gen verpleging te voorzien, naar de laatst bedoelde inrichting konden worden overgebracht. De inrichting op St. Martin, die onbewoonbaar was, kon daarna gesloten worden.

Art. 26. Met betrekking tot de bij dit artikel gedane vragen en aanbevolen maatregelen veroorlooft de ondergeteekende zich te verwijzen naar den inhoud van het onlangs door Dr. BOEKE ingediende rapport, dat spoedig zal worden gedrukt en waarvan alsdan eenige exemplaren aan de Kamer zullen worden toegezonden.

Art. 27. De ondergeteekende moet toegeven, dat het wellicht de voorkeur had verdiend de uitgaven voor cultures en die voor de waterverschaffing niet onder één post samen te brengen. Voldoende redenen om af te wijken van de indeeling van de in de kolonie voorloopig vastgestelde begrooting acht hij intusschen niet aanwezig. Hij zal echter den Gouverneur verzoeken bij de indiening van volgende begrootingen met de ter zake gemaakte opmerking rekening te houden.

Ten opzichte van de opmerking betreffende den landbouw veroorlooft de ondergeteekende zich te verwijzen naar hetgeen naar aanleiding van opmerkingen van gelijke strekking hierboven reeds is medegedeeld. De oprichting van een cultuurtuin is nog steeds bij het bestuur der kolonie in overweging.

Aangenaam was het den ondergeteekende te vernemen dat men zijne goedkeuring kan hechten aan den steun, die aan de divi-divicultuur zal worden verleend. Uit den aard der zaak zal de aandacht van het Gouvernement zich niet bepalen tot die cultuur alleen, doch zullen ook andere cultures, van welke goede resultaten zijn te verwachten, worden gesteund. Onder meer werd reeds steun verleend ten behoeve van de cultuur van katoen op St. Martin en van mais op Bonaire. De Residentiebank te 's Gravenhage heeft zich tot den Gouverneur gewend met een verzoek om subsidie voor den aanleg van proefaanplantingen van sisal op het eiland Bonaire. Voor zoover de ondergeteekende weet, is dit verzoek nog bij den Gouverneur in behandeling. Aanvragen om steun in dit opzicht van plantage-eigenaren en kleine landbouwers zullen aan eene nauwgezette overweging onderworpen worden. Het oordeel van den landbouwkundige nopens de vooruitzichten van de sisalcultuur is den ondergeteekende nog niet bekend, zoodat hij zich omtrent die vooruitzichten nog niet kan uitlaten.

Het in het Voorloopig Verslag vermelde gunstige oordeel van de Vereeniging ter bevordering van de katoenindustrie in de Nederlandsche koloniën over de geschiktheid van de Curaçaosche eilanden voor de katoencultuur wordt ten opzichte van de eilanden St. Martin en St. Eustatius bevestigd door de desbetreffende mededeelingen op bladz. 18 en 19 van het Koloniaal Verslag van 1905 en op bladz. 21 van dat van 1906. De vraag, of zooals in het Voorloopig Verslag wordt betoogd, in verband met de verwachtingen die men van deze cultuur mag koesteren krachtige ondersteuning van een onderzoek betreffende de cultuur van gouvernementswege wenschelijk is, zal den Gouverneur worden voorgelegd en de ondergeteekende is overtuigd dat de Gouverneur geenszins zal verzuimen de noodige voorstellen tot het verleenen van steun te doen, zoodra hem de wenschelijkheid daarvan zal zijn gebleken.

Gaarne zal de ondergeteekende de aandacht van den Gouverneur vestigen op de in het Voorloopig Verslag medegedeelde bijzonderheden over de cultuur van aardnoten op Aruba.

De ondergeteekende betwijfelt of het mogelijk is maatregelen te nemen tegen het onrijp plukken der divi-divi peulen. Wel zijn blijkens de noot op bladz. 60 van de bijlagen van het Koloniaal Verslag van Curaçao van 1903 op Bonaire en Aruba keuren vastgesteld tot tegengang van den uitvoer van onrijpe divi-divi. De keur op Bonaire moest echter blijkens die noot, tijdelijk worden geschorst, omdat ten gevolge van het mislukken van den oogst de in grooten getale op het eiland voorkomende parkieten, die geen ander voedsel vonden, de dividivi peulen vernielden, voordat ze rijp waren, zoodat indien men het plukken van deze peulen door de bevolking had belet, het product voor het grootste gedeelte verloren zou zijn gegaan.

De in het Voorloopig Verslag betoogde wenschelijkheid om één of meer bekwame hoedenvlechtsters te ontbieden ten einde een cursus te geven in het vervaardigen van stroohoeden, blijkt ook op Curaçao te zijn ingezien. Immers volgens de mededeeling onder *Vlechtindustrie* op bladz. 19 van het laatstverschenen Koloniaal Verslag is een zoodanige cursus in de maand Januari j.l. geopend.

Er is den ondergeteekende niets van bekend, dat sommige der nieuw aangelegde dammen weggeslagen of doorgebroken zouden zijn. Omtrent het bij den damaanleg gevold systeem gaf hij reeds inlichtingen op bladz. 3 en 4 van zijne Memorie van Antwoord op het Voorloopig Verslag nopens de begrooting voor 1906. (Gedrukte Stukken 1905—1906, **80** n°. 3). De vordering van den aanleg in 1905 is zoowel vermeld in noot 34 van den uitgewerkten en toelichtenden staat als in hoofdstuk J van het Koloniaal Verslag van Curaçao van 1906. Betreffende den stand der werkzaamheden op dit oogenblik en den invloed van de aangelegde dammen zijn den ondergeteekende nog geene mededeelingen door den Gouverneur gedaan.

Op het artikel van den heer VAN KOL getiteld: „Over de bevloeiing in droge streken door het bewaren van regenwater”, heeft de ondergeteekende de aandacht van den Gouverneur gevestigd, die zeker niet zal nalaten zich de daarin gegeven wenken ten nutte te maken.

Aangaande de genomen bebosschingsproeven zijn eenige mededeelingen opgenomen in het verslag van de inspectie van den landbouw in West-Indië over het jaar 1905 (bladz 42).

Of reeds artesische putboringen hebben plaats gehad is den ondergeteekende niet bekend, wel dat onlangs eene nieuwe concessie daarvoor is verleend.

Onder verwijzing naar het bij het Jaarverslag over 1905 van de Inspectie van den Landbouw overgelegde overzicht der meteorologische waarnemingen (voorlaatste en laatste bladzijde) moet de ondergeteekende verklaren dat er zijns inziens geen grond bestaat voor de bewering, dat de regenwaarnemingen op Curaçao onbetrouwbaar schijnen te zijn en die op St. Eustatius verre van voldoende.

Art. 29. Ook den ondergeteekende komt het voor, dat er ingeval van afscheiding van de groep „Nederlandsche Antillen” van het Nederlandsch Verbond, geen reden meer bestaat tot toekenning van een subsidie. Trouwens de omschrijving van het begrootingsartikel laat in dit geval eene subsidieering ook niet toe.

Art. 30. De in dit artikel samengevoegde onderdeelen betreffen hoofdzakelijk slechts geringe uitgaven, die moeilijk bij andere artikelen zijn onder te brengen. De meeste dier uitgaven waren ook op vorige begrootingen onder één artikel samengebracht.

Onder „kosten van den voogdijraad” worden uit den aard der zaak hoofdzakelijk de uitgaven voor de door dien raad te voeren administratie verstaan.

De ondergeteekende acht het geenzins onmogelijk dat het beoogde onderzoek naar delfstoffen zal aantoonen dat op enkele plaatsen nog delfstoffen aanwezig zijn, waarvan eene productieve exploitatie mogelijk is. Zooals in het Voorloopig Verslag terecht wordt aangevoerd, zal dat onderzoek in ieder geval aan allen twijfel te dien opzichte een einde maken.

VI^de AFDEELING.

Art. 33. De verklaring van sommige leden, dat zij met instemming hebben gezien, dat de Gouverneur de uitgaaf voor een regenbak bij de vleeschhal, door den Kolonialen Raad geschrapt, weer op de begrooting heeft gebracht, is den ondergeteekende niet recht duidelijk. Daargelaten nog dat de Gouverneur de bevoegdheid daartoe zou missen, komt die post op de door den ondergeteekende ingediende ontwerp-begrooting niet voor.

De kosten van onderhoud en herstelling van de fortificatiën en militaire gebouwen komen niet ten laste van het XI^de hoofdstuk der Staatsbegrooting, doch ten laste van de koloniale huishoudelijke begrooting, in verband met hetgeen werd uitgemaakt bij de behandeling in de bijeenkomst van de Tweede Kamer der Staten-Generaal van 13 Mei 1865 van art. 107 der wet van 31 Mei 1865, *Staatsblad* n. 55, houdende vaststelling van het Regeeringsreglement voor de kolonie. [Zie *Handelingen* blz. 927—930].

ONZE BEGROOTING IN DE TWEEDE KAMER.

De algemeene beraadslaging wordt geopend.

De heer van Vuuren: Mijnheer de Voorzitter! Tot mijn leedwezen kan ik niet verhelen, dat het politiek beleid op Curaçao, sinds het optreden van den tegenwoordigen Gouverneur, op mij geen aangenamen indruk maakt. Men kan de gedachte niet van zich zetten, dat de Gouverneur, landbouw- en onderwijs-specialiteit hier in Nederland, op de boot zijn programma heeft gemaakt naar Nederlandsche toestanden en zich aan de uitvoering ervan heeft gezet, zonder rekening te houden met de werkelijkheid, welke hij in Curaçao vond. Op dit programma kwam uit den aard der zaak niet voor de handel. Deze is echter de hoofdbron van bestaan op Curaçao, in het bijzonder de handel met Venezuela en Columbia. Er hangt dus voor Curaçao alles af van een goede verstandhouding met die beide Zuid-Amerikaansche Republieken en, als ik het zoo noemen mag, ons buitenlandsch beleid op Curaçao moet er dus op uit zijn een goede verstandhouding met die republieken te behouden, of zoo zij er niet is, ze in het leven te roepen

Onder den vorigen Gouverneur was die verhouding uitstekend; maar het valt niet te outkennen, dat sinds dien daarin een geheele verandering is gekomen Erger, ik kan niet verhelen, al doet het mij leed, dat het den indruk maakt, als is daartoe aanleiding gegeven door ons bestuur op Curaçao. Ik heb slechts te herinneren, hoe men op 27 Januari 1903, terwijl men in Venezuela al zeer ontstemd was over onze houding bij gelegenheid der blokkade, last heeft gegeven aan de schepen in de haven — voor het meerendeel Venezuelaansche schepen nog wel — de vlag te hijschen ter eere van den verjaardag van het Hoofd van [illegible] rol vervulde

Ik heb verder te herinneren aan het zeker uit tactisch oogpunt slecht te rechtvaardigen officieel bezoek van den Gouverneur bij een der hoofdpersonen, betrokken bij den opstand, die destijds in Venezuela tegen de toenmalige Regeering was uitgebroken.

Ik kan natuurlijk niet bewijzen, dat er tusschen die redenen van ontstemming en de maatregelen door Venezuela genomen tegen onzen handel, een onverbreekbaar verband bestaat.

Ik kan alleen het feit constateeren, dat de ontstemming en die maatregelen met elkander zijn samengevallen. Welke die maatregelen zijn, vindt men in het Koloniaal Verslag onder „Handel en Scheepvaart”. Er wordt daar erkend, dat in het afgeloopen jaar de handel dientengevolge zeer gedrukt was en de scheepvaart zware beproevingen ondervond. In het Koloniaal Verslag zien wij nog, — het is ook medegedeeld in de Memorie van Antwoord — dat enkele van die bepalingen zijn opgeheven. Het is niet te outkennen, dat die opheffing weer samenvalt met een verbetering in de verstandhouding tusschen Curaçao en de Zuid-Amerikaansche republieken.

Maar, al verheug ik mij daarover en zal ik mij dubbel verheugen, wanneer de Regeering mij te kennen zal willen geven, dat men op dezen nieuwen weg zal voortgaan, zoo mag ik niet de oogen sluiten voor het feit, dat de schade geleden door de maatregelen, daarmede niet ongedaan is gemaakt en dat enkele bepalingen zijn gebleven, die zeer noodlottig zijn voor den handel. Ik herinner er aan, dat de schepen uit Aruba en Bonaire nog steeds een verlies hebben van een paar dagen, omdat zij eerst Curaçao moeten aandoen om hun papieren door den consul te laten afteekenen, eer zij de reis naar Venezuela kunnen maken, en ook de bepaling nog bestaat, dat schepen met minder dan 40 ton inhoud — en dit is de groote meerderheid — niet in de Venezolaansche havens toegelaten worden. Ik hoop dan ook, dat, waar een kentering ten goede is gekomen in het buitenlandsch beleid en men meer schijnt te gaan gevoelen voor den handel, men er op uit zal zijn ook deze bepalingen opgeheven te krijgen.

Een tweede grief tegen het beleid is de houding van den Gouverneur tegenover den Kolonialen Raad. De Minister heeft in de Memorie van Antwoord gezegd, dat de verhouding thans goed is.

Ik behoef echter Zijn Excellentie niet te herinneren aan het ongewone feit, dat zich heeft voorgedaan ten vorigen jare — waaromtrent wij destijds nog niet genoeg op de hoogte waren om er bij de begrooting over te spreken — dat van de 13 leden van den Kolonialen Raad er 11 hun ontslag hebben genomen, omdat zij samenwerking met het bestuur onmogelijk achtten, terwijl de voorzitter, hoewel de wijze van protest afkeurende, wat ik ook mijnerzijds doe, toch verklaarde, dat er voor ontstemming zeker reden was. De Minister heeft toen in de Eerste Kamer gezegd, dat het besluit van die 11 leden zou zijn toe te schrijven aan hun onwil om mede te werken tot het tot stand komen eener inkomstenbelasting. Ik moet zeggen, dat ik die verklaring van den Minister heb gevonden een stout stuk. Ik heb het kras gevonden, dat in een van de Kamers der Staten-Generaal de Minister aan personen andere beweegredenen voor hun daad heeft toegeschreven dan zij daarvoor zelf in hun adres aan de Koningin opgegeven hebben, te meer waar die voorzitter, de heer Maduro, in een van de vele brochures die over het onderwerp geschreven zijn heeft gezegd, dat hij „als volkomen op de hoogte van de mededeelingen door den Gouverneur over de ontslagneming aan den Minister gedaan, weet dat de Gouverneur die handeling geenszins had toegeschreven aan onwil om de inkomstenbelasting te behandelen ”

Ik zou gaarne van den Minister vernemen of hij bij wat hij toen noemde, zijn eersten indruk gebleven is, en zoo ja, welke daarvoor de gronden zijn. Zonder dit antwoord af te wachten wil ik wel zeggen, dat ik mij volkomen kan begrijpen, dat de Koloniale Raad zich ontstemd heeft gevoeld.

Het spreekt vanzelf, dat waar wij hier te doen hebben met een noodlijdende kolonie en het nadeelig saldo der rekening moet betaald worden uit de Nederlandsche schatkist, de Regeering ingrijpt, wanneer zij meent, dat uitgaven worden gedaan, voorgesteld of gevoteerd door den Raad, die niet zijn te rechtvaardigen, of wel dat men niet geneigd is mede te werken om op behoorlijke wijze door de kolonie in de inkomsten te doen bijdragen.

Ik kan mij dus begrijpen, zonder, wat mij betreft, te willen treden in een beoordeeling der vraag, of daarvoor in een gegeven geval reden was, dat de Regeering ingreep bijv. destijds bij de behandeling der inkomstenbelasting, toen zij te recht of ten onrechte in de meening was, dat men zich aan een behoorlijke bijdrage in de belastingen wenschte te onttrekken. Ook kan ik verstaan, dat de Regeering straks zal ingrijpen in de onderwijs verordening, waar deze, door de daarin, op den 22sten September gebrachte bepaling, niet alleen geheel ingaat tegen onze houding in het vaderland en in de kolonien, ten aanzien van het openbaar en bijzonder onderwijs, maar bovendien, het doodvonnis over het bijzonder onderwijs als zoodanig uitspreken, het gevaar doet ontstaan, dat ten koste van veel geld, hetwelk uit Nederland zal moeten komen, het bijzonder [illegible] onderwijs zal moeten worden vervangen.

Ik meen echter dat ingrijpen, in dergelijk groote omstandigheden veel meer indruk zal maken, wanneer men niet tevens den indruk vestigt, dat men het gevoelen van den Kolonialen Raad in kleinere omstandigheden geheel over het hoofd ziet.

Dat die indruk wordt gevestigd kan ik mij niet ontveinzen. Ik denk daarbij aan de quaestie van districtsverdeeling.

Indien er een zaak is, die geheel ter beoordeeling moet worden gelaten aan de belanghebbenden, zal het wel deze wezen, hoeveel districten er moeten zijn en dus ook hoeveel districtsmeesters, bij wie men in Curaçao aangifte moet doen van dood geboorte, huwelijk, misdrijven en aan wie men toestemming moet vragen voor begrafenissen, welke op Curaçao wegens de warmte op denzelfden dag moeten geschieden.

De Gouverneur meende het getal te kunnen inkrimpen: de vorige Koloniale Raad heeft de betrekkelijke verordening met algemeene stemmen verworpen en gemeend, dat het getal districtmeesters in de buitendistricten 4 moest blijven.

Nu heeft men toch een post op de begrooting daarvoor gebracht, naar men zegt, om een proef te nemen, maar juist omdat het een proef is, vind ik het nog erger. Wat is het geval? Men kan deze zaak niet regelen door een post op de begrooting te brengen. Er is daarvoor een verordening noodig, of waar de Koloniale Raad daaraan niet wenschte medewerken, moest een Koninklijk besluit of een wet uitgelokt.

Dit heeft men echter niet gedaan, maar den Gouverneur gemachtigd om, als proef, met behoud op papier van 4 districten, twee districtsmeesters te benoemen, dus voor elke 2 districten één, met een regeling,

ook financieele, zooals de Gouverneur had gedacht bij inkrimping en welke tot verhooging van kosten leidde.

Wat nu, als deze proef mislukt, wat toch bij elke proef mogelijk is? Zullen dan deze twee ambtenaren worden ontslagen, of zal men dan de oude regeling die minder kost, weer gaan invoeren? Natuurlijk niet. Men zal dan in het gunstigst geval de kostbare regeling voor 2 districten op 4 districten gaan toepassen, waartoe de quaestie hier in de Kamer moet komen. De zaak die dus moest geregeld worden bij verordening is, door er een proef van te maken, feitelijk hierheen overgebracht.

Het tweede geval betreft de bekende uitlating van den Minister bij de behandeling der loopende begrooting.

De Koloniale Raad had verworpen de post voor topographische opnemingen en triangulatie. Of hij daaraan al of niet goed deed, laat ik in het midden. De Minister heeft toen dezen post niet op de begrooting gebracht, doch wat doet hij wel? Als het ware om zich te excuseeren, dat hij niet medegaat met den Gouverneur, wordt er bijgevoegd: weet wel, ik doe het niet om de redenen die den Kolonialen Raad tot zijn besluit hebben geleid; ik wil alleen afwachten dat een landbouwdeskundige rapport daaromtrent zal hebben uitgebracht. Het kan niet anders of dergelijke uitingen moeten noodwendig ontstemming wekken.

Maar zal men zeggen: het is beter geworden met den nieuwen Kolonialen Raad.

In zekeren zin is dit zoo. Ik heb ten minste met genoegen geconstateerd, dat een post van f 1000, dien de Koloniale Raad op de begrooting heeft gebracht voor de hoedenindustrie, wordt gehandhaafd en dat niet is gebracht op de begrooting een post voor een waterput bij de vleeschhal, die door den Kolonialen Raad geschrapt was.

Dit laatste is intusschen zoo ongewoon dat blijkens het Voorloopig Verslag eenigen mijner geachte medeleden aan de mogelijkheid daarvan niet hebben gedacht en a priori hebben aangenomen, dat een post door den Kolonialen Raad geschrapt weer op de begrooting gebracht was en dus ook a priori reeds dank brachten aan den Gouverneur, als ware het al gebeurd ook, nu het eens niet was geschied.

Het gebeurde wijst echter op verbetering al moet men niet uit het oog verliezen, dat de omstandigheden in deze al zoo gunstig mogelijk waren.

Door de mijns inziens onverklaarbare houding van de afgetreden leden van den Kolonialen Raad, die als nieuwe leden hebben voorgedragen personen, die niet wilden of niet konden in aanmerking komen, heeft de Gouverneur zelf de voordracht kunnen opmaken.

Het ligt nu voor de hand, dat, als de Gouverneur zulk een voordracht opmaakt hij tracht personen te benoemen, die ten aanzien van de richting, waarin het koloniaal beleid op Curaçao moet gestuurd worden, met hem één van gedachte zijn. Men mocht dus, zoo ooit, volkomen overeenstemming verwachten.

Toch is nu weder een onnoozele post van f 1000 detacheering van ambtenaren naar Nederland, eerst door den vorigen Kolonialen Raad en daarna door den tegenwoordigen Kolonialen Raad afgestemd, op de begrooting gebracht, aldus als geschenk door ons aan Curaçao opgedrongen.

Men moest bedenken, dat minder nog dan aangeboden diensten opgedrongen weldaden aangenaam plegen te zijn.

Maar, zegt de Minister, met het onderwijs is het geheel anders. Hier hebben wij nu een geval van goede samenwerking tusschen den Kolonialen Raad en den Gouverneur. Heeft zelfs niet een der leden den Gouverneur uitdrukkelijk dank gebracht voor die samenwerking?

Ik had den Minister wel eens willen zien toen hij deze passage neerschreef. Mij dunkt, hij zal een ironisch lachje niet hebben kunnen bedwingen.

Als er een bewijs is van het doorzetten van eigen wil tegen den Kolonialen Raad door den Gouverneur en van gemis van samenwerking, dan is het wel die onderwijsverordening.

Hier volstond men weer niet met een post te brengen op de begrooting, maar was een verordening gevorderd, waartoe overeenstemming noodig was met den Kolonialen Raad, tenzij de Minister bereid was bevonden een wet of Koninklijk besluit uit te lokken. Aan dit laatste viel natuurlijk niet te denken, vooral niet na ontvangst die de verordening in Nederland had gevonden. Er bleef dus niets over dan te trachten tot overeenstemming te komen met den Kolonialen Raad.

Nu hebben wij vier jaar lang den Gouverneur zien zwoegen om tot overeenstemming te komen. Wij hebben hem het zien beproeven met twee Koloniale Raden, geheel verschillend samengesteld, terwijl hij op de samenstelling van den eenen grooten invloed gehad heeft; en wat is het resultaat? Dat beide Koloniale Raden in hun verslagen verklaren van de noodzakelijkheid der verordening niet overtuigd te zijn en de tegenwoordige Koloniale Raad, die — ik herhaal het — met den Gouverneur op goeden voet moest staan, in zijn verslag begint met te zeggen, dat hij, na een onderzoek door vele leden naar het bijzonder onderwijs ingesteld, voor deze scherpere voorwaarden geen reden vindt, terwijl hij eindigt met bij den Gouverneur aan te dringen deze verordening in nadere overweging te nemen.

Waar die invitatie aan den Gouverneur werd gedaan, had hij, zoo hij zijn wil niet met geweld wilde doorzetten, de verordening moeten intrekken. Hij heeft dat niet gedaan en, geplaatst voor de keuze tusschen intrekken of laten ontzielen, de verordening laten ontzielen, zooals ik hoop bij het betreffend artikel omtrent het onderwijs nader aan te toonen.

Waar ik meen, dat de Regeering meer rekening moet houden met de gevoelens in de kolonie en met den Kolonialen Raad, vooral in die kleine zaken, waarbij de Koloniale Raad tot oordeelen bij uitstek bevoegd is, daar heeft het mij leed gedaan, dat het denkbeeld, geopperd in een artikel van den heer Hamelberg over de decentralisatie, bij den Minister niet meer instemming heeft gevonden.

De Minister meent, dat het instellen van een gemeenteraad meer uitgaven en meer omslag zal medebrengen. Ik ben dit met den Minister niet eens. Ik geloof niet aan die meerdere uitgaven, vooral niet wanneer ik zie, dat van deze zijde juist neiging bestaat om uitgaven op te dringen, en ik geloof dit te minder, als men de taak van dien gemeenteraad en de middelen waarover hij zal hebben te beschikken, nauwkeurig omschrijft en hem bindt binnen de grenzen van die middelen te blijven en te roeien met de riemen die hij heeft. Wanneer hij dat moet doen, geloof ik, dat de gemeenteraad — ik beoordeel niet of hij in Curaçao moet samengesteld worden bij keuze of bij benoeming — voor ons een leerschool zal kunnen zijn om na te gaan of men langzamerhand in Curaçao rijp genoeg is voor meerdere zelfstandigheid en een leerschool voor den Kolonialen Raad op Curaçao, om, tegen den tijd dat ook daar de uitgaven door de middelen zullen moeten gedekt worden, de tering naar de nering te zetten. En wat den omhaal betreft, kan ik niet aannemen dat deze grooter zal worden, waar de maatregel den Gouverneur zal ontlasten van veel kleinen arbeid en het dus mogelijk zal maken het getal ambtenaren te verminderen. Indien daarvan het gevolg mocht zijn, dat er meer gemeente-ambtenaren noodig zullen wezen, zal daartegenover staan, dat deze wellicht, beter dan de Gouvernementsambtenaren, gevonden zullen kunnen worden uit de inlandsche bevolking, waarvoor dus die ontzettende kosten van verlofsovertocht en dergelijke bespaard worden.

Ik moet hierbij voegen, dat ik ook ten aanzien van bezuiniging door de Regeering te Curaçao pessimistisch gestemd ben geworden door de Memorie van Antwoord. Wij lezen daar, dat de Gouverneur „zooals voorheen reeds meermalen geschiedde", gezegd heeft, dat er van bezuiniging op bestuursuitgaven eigenlijk geen sprake kan zijn. In denzelfden toon hebben wij in den Kolonialen Raad door den vertegenwoordiger van den Gouverneur hooren spreken toen ook daar met warmte voor bezuiniging op bestuursuitgaven werd gepleit. Wanneer een Gouverneur, en vooral wanneer deze Gouverneur reeds in dien zin zich uit in den Kolonialen Raad, dan, helaas, kan men wel rekenen, dat er niet veel van zal komen.

Het is daarom niet zonder eenigen schroom en niet zonder eerlijk te bekennen niet veel er van te verwachten, dat ik er bij den Minister op aandring zijn invloed aan te wenden, ten einde in Curaçao gedaan te krijgen hetgeen de Gouverneur van Suriname uit eigen beweging heeft gedaan, nl. het instellen van een bezuinigingscommissie met ruime opdracht en ruime bevoegdheid.

Indien ik aandring op bezuiniging, vooral op de bestuursuitgaven, dan wil ik er direct bijvoegen, dat ik niet uit het oog verlies, dat bij het aandringen op bezuiniging niet moet worden vergeten, in de eerste plaats dat Curaçao, als samengesteld uit verschillende schaars bevolkte eilanden, uit den aard der zaak aan administratie evenredig veel zal moeten kosten; in de tweede plaats, dat wij in de uitgaven voor Curaçao nog altijd slechts half zooveel bijdragen per ingezetene als in die van Suriname, en in de derde plaats — daarop wil ik met nadruk wijzen — dat ik niet als ingaande tegen bezuiniging beschouw maatregelen, die strekken tot oeconomische verheffing van de kolonie, ook al verhoogen deze de subsidie. Integendeel, ik geloof, dat deze uitgaven met bezuiniging zijn gelijk te stellen, waar alleen de oeconomische verheffing ons op den duur — in de eerste jaren valt daaraan zeker niet te denken — den voor ons en voor Curaçao gewilden toestand kan brengen, dat de kolonie haar eigen uitgaven met haar eigen ontvangsten zal kunnen dekken.

Nieuwsberichten.

Curaçao.

Havennieuws.

Van 1—15 Dec. liepen onze haven binnen:

Stoombooten	15
Goeletten	17
Bijlanders	13
Brikken	2
Totaal	47 schepen.

Dankbetuiging.

In dank ontvangen:

Een almanak van de Heeren J. & D. JESURUN, Generaal-Agenten op Curaçao van *The Manufacturers Life Insurance Company.*

Van de GEBR. JONCKHEER een exemplaar van de *Almanaque-Guia de Curazao* voor het jaar 1907. Negende Jaargang. Een nuttig en handig boekske ook in den handel.

Een nieuwe lijst van het vertrek en de aankomst van *The Red „D" Line* voor het eerste kwartaal van 1907.

Onderscheiding.

Het heeft H. M. de Koningin behaagd den Heer MORDY. S. L. MADURO, Voorzitter van den Kolonialen Raad te benoemen tot Ridder in de orde van den Nederlandschen Leeuw.

Wij wenschen den Heer MADURO geluk met deze buitengewone onderscheiding.

Op initiatief van den Ondervoorzitter, de nGriffier en de Leden van den Kolonialen Raad werd den nieuwen Ridder Donderdagavond een luisterlijke serenade gebracht, waaraan werd deelgenomen door verschillende autoriteiten, ambtenaren en particulieren. De Gouverneur liet zich vertegenwoordigen door luitenant SNIJDERS als adjudant.

Zeer hoffelijk werden de deelnemers op de huizinge *Pyrmont* ontvangen door den heer MADURO, omringd door zijn geachte familie. Vele Dames hadden zich reeds te voren daar vereenigd.

Nadat allen, gelegenheid hadden gehad den nieuw-geridderde en diens familie te complimenteeren, hield de Ondervoorzitter van den Kolonialen Raad, de heer J. MÖLLER, een mooie rede, waarin spreker wees op de vele en groote verdiensten des heeren MADURO's voor het openbaar leven, en op zijn benijdenswaardige kalmte en bezadigdheid, ook in de moeilijkste omstandigheden. Namens allen wenschte hij hem geluk en hoopte, dat nog lange jaren het ridderkruis zijn borst moge sieren.

Met zijne gewone gemakkelijkheid van spreken bedankte de heer MADURO, maar had toch moeite van tijd tot tijd zijn gevoel te onderdrukken over zooveel bewijzen van sympathie, welke hem de beste belooning was voor zijn arbeid. Hij verzocht den aanwezigen hun glas te ledigen op de gezondheid van den Gouverneur.

Eenige prettige uren werden verder te samen door gebracht, opgeluisterd door vuurwerk en muziek der militairen.

Vermindering der militaire bezetting.

In Suriname heeft de Gouverneur in een MEM. V. ANTW. iets gezegd, wat ook wel van toepassing zal wezen op Curaçao, wij laten het daarom hier volgen.

Na de uiteenzetting van het verloop dezer zaak in de Memorie van Toelichting, meent de Gouv. te kunnen volstaan met de opmerking, dat de in het Voorloopig Verslag geopperde bedenkingen tegen de opheffing van het fort Nieuw-Amsterdam als militaire sterkte en de daaruit voortvloeiende inkrimping van de troepenmacht in deze kolonie bij hem den indruk gevestigd hebben, dat noch de eigenlijke bestemming der militaire bezetting in het algemeen, noch die van dat fort in het bijzonder voldoende voor oogen gehouden zijn.

Uit de letter en de geschiedenis van artikel 107 van het Surinaamsche Regeeringsreglement blijkt ten duidelijkste, dat de legering van eene militaire macht in de kolonie ten doel heeft de bescherming van Suriname tegen vreemd geweld en dat dáárom de kosten van die legering ten laste van het Rijk in Europa zijn genomen. Handhaving van de inwendige rust en orde is in de eerste plaats eene zaak van de kolonie zelve, waarvoor ook zij met eigen kosten zorg behoort te dragen.

Het feit, dat de aanwezige militairen gebezigd kunnen worden — en ook gebezigd zijn — tot wering van demping van binnenlandsche ongeregelheden, kan derhalve kwalijk worden aangevoerd als een gegrond motief om zeker deel der bezitting in stand te houden, wanneer dat gedeelte zijne waarde ten aanzien van de eigenlijke bestemming heeft verloren.

In dit licht bezien schijnt het behoud van het fort Nieuw-Amsterdam met zijn bezetting bezwaarlijk op goede gronden te verdedigen. Het kan toch moeielijk tegenspraak lijden, dat eene sterkte van dezen aard niet de minste waarde heeft als bolwerk tegen buitenlandsch geweld; de aan het behoud verbonden uitgaven mogen dan ook niet anders dan als nuttelooze uitgaven worden aangemerkt.

Militaire macht.

Het uitgesproken vertrouwen, dat de Regeering geen aanleiding zal vinden tot verdere vermindering van de militaire macht in Suriname zal haar ongetwijfeld niet ontgaan.

Slapend leven.

In den regentijd wordt wel eens gevraagd: waar komen toch al die insecten van daan; hoe is het mogelijk, dat onze kale rotsen, maanden lang aan de verschroeiende zonnestralen blootgesteld, weer groen worden; hoe verklaart men, dat er zelfs, bij een overvloedig regenjaar visch wordt aangetroffen in zoet watervijvers en rivieren, die jarenlang droog bleven?

Op al deze vragen meenen wij een antwoord gevonden te hebben. Sommige insecten en planten, thuis behoorende in droge streken, maken als het ware een stofstadium door, een droogslaap. Alle uiterlijke vormen sterven af en ten laatste schijnt er niets dan alleen een stofkorreltje roerloos op den grond te liggen. De wind doet er mee, zooals met het andere stof, jaagt het overal heen, ver weg, totdat het weer op een vochtige plaats komt, of totdat het door den regen wordt ontdooid, bevochtigd en ten leven opgewekt.

Bij de planten heeft men bij gelegenheid door een bloot toeval vastgesteld, hoe lang zulk een droogslaap van het leven kan duren. Men had in de dagen van den ouden grootmeester der botannie, Linnaeus, mosplantjes in een goed, zuiver berbarium gelegd, natuurlijk behoorlijk gedroogd, geperst, voor dood aangezien. Maar het zaad, het sporenstof van deze mossen, was niet dood. Het lag alleen ten gevolge van de droogte in diepen slaap. Honderd jaar later nam een achterkleinzoon de plantjes tusschen de bladen uit en bevochtigde het stof: er groeide nieuwe mossen uit op. Tot aan een grens van 200 jaren schijnt dit gelukt te zijn.

Het is bekend, hoe in de gematigde luchtstreken menig dier den wintertijd doorbrengt door zich diep in de modder te slapen te leggen. Waar echter in de tropische gewesten de sneeuw onbekend is, en in plaats daarvan het jaar zich verdeelt in een waterrijken en een kurkdrogen tijd, daar vervalt een menigte der hoogere dieren in een slaap tot beschutting tegen de dorheid, een echten droogslaap. De krokodillen slapen diep in de uitgedroogde modder. De raadselachtige Afrikaansche Ceratodus Forsteri, die longen en kieuwen te gelijk bezit, hult zich in een vast toegekleefde moddercapsule en overleeft den tijd van droogte terwijl hij slapend door de longen ademhaalt.

Iets dergelijks doen ook onze Arubiaansche kikvorschen, de „dories". In den drogen tijd blijven zij verborgen in het harde slijk, in den regentijd kwaken ze er weer lustig op los.

Op het eiland Celebes, dat vol is van alle zoölogische wonderen, hebben de groote natuur-onderzoekers de gebroeders Sarafin, onlangs een echten visch, een aal (Anguilla Mauritiana) ontdekt, die zich op een dergelijke wijze in klei inmetselt en zoolang met de huid ademhaalt.

Zou ook hierdoor verklaard kunnen worden, hoe het mogelijk was, dat vroeger na aanhoudende, overvloedige regens zoet-water-visschen gevangen zijn in den vijver van Barber?

Een paar exemplaren dezer visschen werden indertijd opgezonden aan Dr. NOUHAUS in Nederland. Jammer, dat wij nimmer er iets meer van hoorden.

Ingezonden Mededeelingen.

EMULSION DE SCOTT.

COMPLETO EXITO.— Léase el siguiente certificado del Dr. Jesús M. Palacios, de Caracas:

"Don Jesús M. Palacios, Médico-Cirujano de la Universidad Central de Venezuela.

"Certifica: Que ha usado la Emulsión de aceite de higado de bacalao con hipofosfitos de cal y de sosa, llamada de Scott, en todos aquellos casos que es necesario usar una medicación reconstituyente y reparadora, obteniendo siempre el más completo éxito.

Advertentien.

Drukker:
ALFREDO F SINTIAGO